

НАРЕДБА

ЗА БЕЗОПАСНАТА ЕКСПЛОАТАЦИЯ И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АСАНСЬОРИ

(Приета с ПМС № 75 от 01.04.2003 г.)

(Обн., ДВ, бр. 33 от 11.04.2003 г.; доп., бр. 15 от 2005 г.; изм., бр. 96 от 2005 г., бр. 40 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 70 от 29.08.2006 г.)

Глава първа

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (Изм. и доп., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) С наредбата се уреждат техническите изисквания, правилата и нормите за безопасна експлоатация на асансьорите, редът за осъществяване на технически надзор на асансьорите редът за вписване в регистъра по **чл. 36, ал. 1 от Закона за техническите изисквания към продуктите** (ЗТИП) и издаване на удостоверения на лица за поддържане, ремонтране и преустройство на асансьорите.

Чл. 2. Наредбата се прилага за асансьори, предназначени за постоянно обслужване на сгради и строителни съоръжения, и за малки товарни асансьори, наричани по-нататък "асансьори".

Чл. 3. Наредбата не се прилага за:

1. въжени линии, предназначени за транспортиране на хора в обществения и частния сектор;
2. асансьори, специално проектирани за обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната, в системата на Министерството на отбраната и Министерството на вътрешните работи, и за асансьори, разположени на територията на ядрени централи;
3. минни подемници;
4. сценични подемници;
5. подемници, монтирани в превозни средства;
6. подемници, свързани с машини и предназначени изключително за достъп до работните места;
7. зъбчати железници;
8. строителни подемници, предназначени за повдигане на хора и товари;
9. товарни платформени асансьори.

Глава втора

ИЗИСКВАНИЯ ЗА БЕЗОПАСНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА АСАНСЬОРИТЕ

Чл. 4. (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Ползвателите на асансьори са длъжни да осигурят тяхната експлоатация в съответствие с изискванията на наредбата и на инструкцията за експлоатация на производителя и да допускат експлоатацията само когато съответствието им със съществените изисквания е удостоверено с декларация за съответствие и маркировка за съответствие съгласно приложимите за тях наредби по **чл. 7 ЗТИП**.

Чл. 5. (Отм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.).

Чл. 6. (Отм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.).

Чл. 7. (1) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Ползвателите на асансьори са длъжни да сключват договори за поддържането, преустройването и ремонтването им само с лица, които са вписани в регистъра по **чл. 36, ал. 1 ЗТИП** лица, извършващи поддържане, ремонтране и преустройство на асансьори.

(2) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Ползвателите са длъжни да не допускат експлоатация на асансьорите, ако не са сключили договор за поддържането им с лице по ал. 1.

(3) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Ползвателите са длъжни незабавно да спрат ползването на асансьорите, които се поддържат, ремонтират или са преустроени от лица, които не са вписани в регистъра по **чл. 36, ал. 1 ЗТИП** като извършващи поддържане, ремонтране и преустройство на асансьори. а name=name7a>

Чл. 7а. (Нов, ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Ползвателите и лицата, поддържащи асансьорите, са длъжни да не допускат експлоатацията на асансьори, когато:

1. асансьорите престанат да съответстват на нормативните изисквания за устройство или безопасна експлоатация и/или са констатирани неизправности по чл. 10, ал. 1;
2. не са регистрирани пред органите за технически надзор;
3. на асансьорите не е извършен технически преглед съгласно чл. 24, ал. 1;
4. в акта за първоначален технически преглед или в ревизионен акт е вписано заключение, че съоръжението не е годно за безопасна експлоатация;
5. асансьорите или предпазните им устройства нямат нанесена маркировка за съответствие със съществените изисквания на приложимите наредби по **чл. 7 ЗТИП**.

Чл. 8. Лицата, които поддържат асансьори, определят асансьорния монтьор с най-висока степен на правоспособност от персонала си, който трябва да контролира работата на другите монтьори и да следи за техническото състояние и за безопасната експлоатация на поддържащите асансьори.

Чл. 9. (1) Лицата, които поддържат асансьори, са длъжни:

1. (изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) да инструктират срещу подпис ползвателите или техен представител за условията за безопасна експлоатация на асансьорите;
2. да извършват най-малко веднъж на 10 дни функционални проверки за изправността и действието на асансьора и предпазните му устройства;
3. да извършват техническо обслужване и планово-предупредителни ремонти на асансьорите;
4. да водят дневник, в който да отразяват техническото състояние на асансьора и резултатите от извършените проверки, обслужвания и ремонти;
5. да осигурят 24-часово непрекъснато аварийно обслужване на асансьорите - да освобождават пътниците при аварийно спиране на кабината, да оказват помощ при аварии и злополуки и да спират асансьорите при техническите неизправности по чл. 10, ал. 1, т. 1 - 6.

(2) Функционалните проверки, техническото обслужване и планово-предупредителните ремонти на асансьорите се извършват в срокове и по ред, определени в инструкциите на производителя.

(3) Техническото обслужване, планово-предупредителните ремонти, търсенето и отстраняването на неизправности на асансьорите се извършват съвместно най-малко от двама асансьорни монтьори. При извършване на тези дейности асансьорните монтьори са длъжни да окачат на шахтните врати табели с предупредителни надписи за предпазване от злополуки.

(4) Аварийното обслужване на асансьорите се извършва в срок до един час от получаването на сигнал за настъпване на събитие по ал. 1, т. 5.

Чл. 10. (1) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Поддържащият персонал задължително спира асансьора до отстраняването на следните неизправности:

1. движение на кабината при отворена шахтна врата;
2. движение на кабината при отворена кабинна врата при наличие на пътници или товар в нея;
3. отворена (незаклучена) шахтна врата и кабинна, намираща се извън зоната на спирката;
4. счупено или липсващо стъкло на шахтната врата;
5. повреди на ограждането на кабината или шахтата;
6. силен шум, вибрации или неравномерно движение на кабината;
7. неправилно функциониране или неизправност на крайните прекъсвачи, ограничителя на скоростта, захващания механизъм, бутон "стоп", устройствата за заключване на шахтните врати или на контактите за безопасност;
8. шум в редуктора, сигнализиращ за неизправност на червячната двойка;
9. износени над допустимата норма въжета или канали на триещата шайба;
10. счупени плъзгачи или скъсани бандажи на ролкови водачи;
11. липса на осветление в кабината;
12. наличие на вода в шахтната яма;
13. отклонение от точността на спиране на кабината;
14. неработещо устройство за контрол на товара или сигнализация за претоварване.

(2) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) В случаите по ал. 1 поддържащият персонал със съдействието на ползвателя трябва да прекрати незабавно достъпа до асансьора и да сигнализира и обезопаси опасните зони.

Чл. 11. Асансьорните монтьори по чл. 8 извършват най-малко веднъж на 12 месеца външен оглед и изпитванията по чл. 26, ал. 1, т. 3 и 5 на асансьорите и записват резултатите от тях в дневника на асансьора по чл. 9, ал. 1, т. 4.

Чл. 12. Лицата, които поддържат асансьори, поставят в кабините на асансьорите, в които пътуват хора, и на етажните площадки на товарните асансьори здраво закрепена табела, която съдържа:

1. указания за ползване на асансьора и за поведението на ползващите го при аварии и злополуки;

2. забрана за самостоятелно ползване на асансьора от деца до 7-годишна възраст;

3. номера на телефона, на който да се съобщава за забелязани неизправности или аварии или за необходимост от освобождаване на пътници.

Чл. 13. (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Ползвателят на асансьора и лицето, което поддържа асансьора, са длъжни да заключават машинното помещение.

Чл. 14. В шахтите и машинните помещения на асансьорите не се допуска наличие на тръбопроводи, кабели и други инсталации, които не са част от конструкцията на асансьора.

Чл. 15. (1) Товарните асансьори за промишлени цели задължително се обслужват от придружител.

(2) Придружителят на асансьора е длъжен ежедневно да извършва проверки на:

1. изправността на осветлението в кабината и на етажните или товарните площадки;

2. функционалното действие на устройствата за заключване на шахтните врати, на контактите на крилата на шахтните врати, на апаратите за управление и сигнализация и на точността на спиране на етажите.

(3) Придружителят е длъжен да записва резултатите от проверките по ал. 2 в дневник и да уведомява лицето, което поддържа асансьора, за констатираните неизправности.

(4) Асансьорният монтьор по чл. 8 проверява и подписва дневника по ал. 3 най-малко веднъж седмично.

Чл. 16. (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Лицата, които поддържат асансьори, са длъжни да бракуват носещите въжета на асансьорите съгласно нормите, определени от производителя в техническата документация на асансьора. Ако в техническата документация не са определени норми, носещите въжета се бракуват съгласно нормите, посочени в българските стандарти, въвеждащи европейски стандарти.

Чл. 17. (Отм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.).

Глава трета

ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР

Раздел I

Общи изисквания

Чл. 18. (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Техническият надзор на асансьорите се осъществява от председателя на ДАМТН чрез ГД "ИДТН". Органи за технически надзор на асансьорите са:

1. председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) чрез Главна дирекция "Инспекция за държавен технически надзор" (ГД "ИДТН");

2. лица и структурно обособени части на предприятия или организации, получили лицензия от председателя на ДАМТН по реда на Наредбата за условията и реда за издаване на лицензии на лица за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност и за реда за водене на регистър на съоръженията, приета с Постановление № 187 на Министерския съвет от 2000 г. (обн., ДВ, бр. 79 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 115 от 2002 г., бр. 17 от 2003 г. и бр. 104 от 2004 г.).

Чл. 19. (Отм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.).

Раздел II

Регистриране

Чл. 20. (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.)

(1) Ползвателите на асансьори са длъжни преди пускането им в постоянна експлоатация да ги регистрират пред:

1. регионалният отдел на ГД "ИДТН", на чиято територия ще се експлоатират - за асансьорите, които подлежат на технически надзор от органа по чл. 18, т. 1;
2. избран от тях орган по чл. 18, т. 2 - за асансьорите, които подлежат на технически надзор от орган по чл. 18, т. 2.

(2) Регистрирането на асансьорите се извършва по писмено заявление на ползвателите им, в което се посочват данни:

1. идентифициращи ползвателя;
2. за адреса и мястото, където е монтиран асансьорът;
3. за производителя и за лицето, което е монтирало асансьора.

(3) Към заявлението по ал. 2 се прилагат:

1. ревизионна книга;
2. технически данни и характеристики на асансьора, съставните му части и предпазните му устройства;

3. монтажни чертежи и изчисления на асансьора с необходимите разрези и проекции на шахтата и машинното помещение и с разположените в тях съставни части и апарати, схема на окачване на кабината и противотежестта, чертежи на безопасните разстояния в горната и долната част на шахтата, подходите и входовете на шахтата, машинното и ролковото помещение;

4. принципна електрическа и хидравлична схема с опис на елементите им и описание на действието им, включително на предпазните устройства;

5. монтажна електрическа схема на електрозахранването на машинното и ролковото помещение и шахтата с означение на защитното зануляване и посочване вида на проводниците;

6. инструкции за експлоатация и ремонт;

7. декларация за съответствие със съществените изисквания, определени в приложимите за асансьора наредби по **чл. 7 ЗТИП**.

(4) Заявлението за регистриране и представените документи се проверяват от органите за технически надзор в срок до 10 работни дни от получаването им.

(5) Ако при проверката по ал. 4 не бъдат констатирани непълноти в представените документи и/или несъответствия на декларацията за съответствие по ал. 3, т. 7, органите за технически надзор регистрират асансьора. Отказът за регистрация се мотивира писмено.

Чл. 21. (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Лицето, което е монтирало асансьора, е длъжно да предостави на неговия ползвател документите по чл. 20, ал. 3, т. 2 - 7.

Чл. 22. (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Ползвателят е длъжен да уведоми органа за технически надзор, пред който е регистрирал асансьора, за всяко преустройство на асансьора и да му представи документите по § 1а, ал. 2.

Чл. 23. (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) При промяна на ползвателя на асансьора новият ползвател е длъжен в 10-дневен срок от настъпване на промяната да уведоми за нея органа за технически надзор, който е регистрирал съоръжението.

Чл. 23а. (Нов, ДВ, бр. 70 от 2006 г.)

(1) Ползвателят по всяко време може да промени лицето по чл. 18, т. 2, което осъществява технически надзор на асансьора.

(2) В случай на промяна по ал. 1 ползвателят е длъжен да регистрира асансьора пред новоизбрано лице по чл. 18, т. 2, като му предостави досието по чл. 31.

(3) В случаите по ал. 1 ползвателят отправя до лицето по чл. 18, т. 2, което първоначално е регистрирало асансьора, писмено искане за предоставяне на досието по чл. 31, което съхранява. Лицето е длъжно да предостави досието в 7-дневен срок от получаване на искането.

Чл. 23б. (Нов, ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Органите за технически надзор по чл. 18, т. 2 уведомяват всяка година до 31 януари ГД "ИДТН" за регистрираните и сметите от регистрация през предходната година асансьори.

Раздел III

Технически прегледи и проверки

Чл. 24. (1) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Органите за технически надзор извършват следните технически прегледи на асансьорите:

1. първоначални - след регистрирането им;
 2. периодични - най-малко веднъж на 36 месеца;
 3. (изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) след преустройство;
 4. след спиране експлоатацията на асансьора за повече от 6 месеца;
 5. след замяна или ремонт на някои от следните елементи: повдигателен механизъм, носещи въжета и приспособленията за тяхното окачване, ограничител на скоростта и хващачи;
 6. след аварии или злополуки;
 7. внезапни;
 8. (нова, ДВ, бр. 70 от 2006 г.) по искане на ползвателя на асансьора.
- (2) (Изм. и доп., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Техническите прегледи на асансьорите по ал. 1, т. 1, 3, 4, 5 и 8 се извършват по писмено искане на техните ползватели в двуседмичен срок от получаване на искането от органа за технически надзор, пред който асансьорите са регистрирани.

(3) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Ползвателите на асансьорите са длъжни да уведомят органите за технически надзор за настъпването на събития по ал. 1, т. 4 и 5 в 7-дневен срок от настъпването им.

Чл. 25. (1) (Изм. и доп., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Техническите прегледи по чл. 24, ал. 1, т. 1-6 и 8 се извършват в присъствието на ползвателя им и на лицето, което поддържа асансьора или е извършило неговия ремонт или преустройство.

(2) Лицето, което поддържа асансьора или е извършило неговия ремонт или преустройство, е длъжно да осигури правоспособен персонал, средства за измерване, контролни тежести и електрическа енергия за извършване на техническите прегледи.

Чл. 26. (1) При техническите прегледи се извършват:

1. (изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) проверка за съответствието на асансьора с документите по чл. 20, ал. 3, т. 2 - 7 или чл. 22;
2. (изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) проверка за наличието на маркировка за съответствие на асансьора и предпазните му устройства съгласно приложимите наредби по **чл. 7 ЗТИП**;
3. (изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) външен оглед;
4. (изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) изпитвания съгласно БДС EN 81-1+AC:2003, приложение D.2, букви "d", "g" - "l" и "n", БДС EN 81-2+AC:2003, приложение D.2, букви "f" - "o", "q" - "v" и "y" и БДС EN 81-3:2003, приложение D.2, букви "d", "g" - "s" и "u".;
5. (отм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.).

(2) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) При техническите прегледи на електрическите асансьори, пуснати на пазара до 2 юни 2003 г., изпитванията по ал. 1, т. 4 съгласно:

1. БДС EN 81-1+AC:2003, приложение D.2, букви "d" и "h", т. 1, второ тире, се извършват със 110 % номинален товар в кабината;
2. БДС EN 81-1+AC:2003, приложение D.2, буква "j", т. 1 и БДС EN 81-3:2003, приложение D.2, буква "j" се извършват с кабина без товар;
3. БДС EN 81-1+AC:2003, приложение D.2, буква "j", т. 2 се извършват с кабина, натоварена с номинален товар.

(3) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) При техническите прегледи на хидравличните асансьори, пуснати на пазара до 2 юни 2003 г., изпитванията по ал. 1, т. 4 съгласно:

1. БДС EN 81-2+AC:2003, приложение D.2, буква "t" и БДС EN 81-3:2003, приложение D.2, буква "q" се извършват при налягане, съответстващо на 150 % от налягането при пълно натоварване;
2. БДС EN 81-3:2003, приложение D.2, буква "j" и БДС EN 81-2+AC:2003, приложение D.2, буква "h", т. 1 и буква "j", т. 1 се извършват с кабина без товар;
3. БДС EN 81-2+AC:2003, приложение D.2, буква "h", т. 2 се извършват с кабина без товар, когато площта на кабината съответства на таблица 1.1 на стандарта, а когато площта на кабината е по-голяма от посочената в таблица 1.1 на стандарта - изпитванията се извършват с кабина, натоварена с номинален товар;
4. БДС EN 81-2+AC:2003, приложение D.2, буква "j", т. 2 и буква "m", т. 1 се извършват с кабина, натоварена с номинален товар.

(4) (Нова, ДВ, бр. 70 от 2006 г.) При прегледите по чл. 24, ал. 1, т. 1 не се извършват изпитванията по ал. 1, т. 4, ако не са изминали повече от 12 месеца от датата на издаване на декларацията за съответствие по чл. 20, ал. 3, т. 7 и ако при външния оглед не се установят неизправности или несъответствия с документите по чл. 20, ал. 3.

Чл. 27. (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.)

(1) След извършване на първоначалния технически преглед органите за технически надзор издават акт за първоначален технически преглед, който предоставят на ползвателя срещу подпис. Актът съдържа:

1. вида на извършените проверки и изпитвания;
2. заключение за годността на асансьора за безопасна експлоатация;
3. срока за извършване на периодичен преглед.

(2) Органите за технически надзор записват резултатите от техническите прегледи по чл. 24, ал. 1, т. 2 - 8 в ревизионните книги по чл. 20, ал. 3, т. 1 чрез попълване на ревизионен акт, който съдържа:

1. констатираните неизправности, нарушения и други несъответствия с изискванията на наредбата и/или техническата документация на асансьора;
2. заключение за годността на асансьора за по-нататъшна безопасна експлоатация и при какви условия може да се експлоатира;
3. срока за следващия периодичен преглед.

(3) Инспекторите на ГД "ИДТН" могат да записват в ревизионните книги предписанията по **чл. 49, ал. 1, т. 1 ЗТИП**.

(4) Когато при техническите прегледи по чл. 24, ал. 1 органите за технически надзор по чл. 18, т. 2 установят, че асансьорът не е годен за по-нататъшна безопасна експлоатация, са длъжни писмено да уведомят за това регионалния отдел на ГД "ИДТН" в 3-дневен срок.

Чл. 28. Инспекторите на ГД "ИДТН" извършват внезапни технически прегледи и проверки на техническото състояние на асансьорите, на годността им за безопасна и безаварийна работа и на реда и начина на поддържането им и записват резултатите от тях в ревизионните книги на съоръженията.

Чл. 29. (1) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) При първоначалния технически преглед органът за технически надзор, който го е извършил, заверява с печат ревизионната книга, записва в нея наименованието на лицето, което ще поддържа асансьора, и името на асансьорния монтьор по чл. 8 и я предава за съхраняване на ползвателя на асансьора.

(2) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) При промяна на лицето, което поддържа асансьора, ползвателят е длъжен в 7-дневен срок да представи ревизионната книга на органа за технически надзор за отразяване на промяната.

(3) (Нова, ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Ползвателите са длъжни да предоставят ревизионните книги на асансьорите при поискване от органите за технически надзор.

Чл. 30. (1) (Изм. и доп., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Инспекторите на ГД "ИДТН" разпореждат с писмена заповед, с вписване в ревизионната книга или с акта за първоначален технически преглед спиране на експлоатацията на асансьорите, когато:

1. асансьорите престанат да съответстват на нормативните изисквания за устройство или безопасна експлоатация и/или са констатирани неизправности по чл. 10, ал. 1;
2. (изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) не е сключен договор за поддържането им с лице, вписано в регистъра по **чл. 36, ал. 1 ЗТИП** като лице, което извършва поддържане на асансьори;
3. (изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) не са регистрирани пред органите за технически надзор;;
4. на асансьорите не е извършен технически преглед съгласно чл. 24, ал. 1;
5. (изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) в акта за първоначален технически преглед или в ревизионен акт е вписано заключение, че съоръжението не е годно за безопасна експлоатация;
6. (нова, ДВ, бр. 70 от 2006 г.) асансьорите или предпазните им устройства нямат нанесена маркировка за съответствие със съществените изисквания на приложимите наредби по **чл. 7 ЗТИП**.

(2) (Отм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.)

(3) След отстраняване на причините, поради които асансьорът е бил спрян от експлоатация, инспекторите на ГД "ИДТН" разрешават експлоатацията му с писмена заповед и/или вписване в ревизионната книга.

(4) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Когато асансьорът се бракува, неговият ползвател е длъжен да уведоми за това регионалния отдел на ГД "ИДТН" в 10-дневен срок.

Чл. 31. (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Органите за технически надзор и ползвателите на асансьори съставят досие на всеки асансьор и го съхраняват до бракуването на асансьора. Досието съдържа:

1. документите, представени при регистрацията;
2. актовете за технически прегледи и други документи, издадени от органите за технически надзор;

3. чертежи, изчисления, протоколи от извършени изпитвания и документи за извършени ремонти или преустройства.

Раздел IV

Обследване на аварии и злополуки

Чл. 32. (1) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) За всяка авария и злополука, възникнала при експлоатацията на асансьор, неговият ползвател незабавно уведомява регионалния отдел на ГД "ИДТН", като до пристигането на негови инспектори взема мерки за оказване помощ на пострадалите и предотвратяване развитието на аварията.

(2) (Изм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.) Ползвателят е длъжен да запази непроменена обстановката, създадена при аварията или злополуката, до идването на инспекторите на ГД "ИДТН", ако това не създава допълнителна опасност за развитие на аварията или за възникване на нови злополуки.

Чл. 33. Инспекторите на ГД "ИДТН" обследват причините за възникването на аварията или злополуката. За резултатите от обследването съставят протокол.

Глава четвърта

ВПИСВАНЕ В РЕГИСТЪРА НА ЛИЦАТА, КОИТО ИЗВЪРШВАТ ПОДДЪРЖАНЕ, РЕМОНТИРАНЕ И ПРЕУСТРОЙВАНЕ НА АСАНСЬОРИ (Нова глава, ДВ, бр. 70 от 2006 г.)

Чл. 34. (1) Лицата, които кандидатстват за вписване в регистъра по **чл. 36, ал. 1 ЗТИП** за извършване на дейности по поддържане, ремонтване и преустройство на асансьори, трябва да отговарят на изискванията на чл. 36, ал. 2, т. 1 ЗТИП и:

1. да разполагат с нает по трудово правоотношение персонал - асансьорни монтьори с необходимата за поддържането, ремонтването и/или преустройването на асансьорите, за които кандидатстват, правоспособност съгласно Наредба № 3 от 2001 г. за условията и реда за придобиване на правоспособност за упражняване на професията "монтьор по монтиране, поддържане и ремонтване на асансьори" (ДВ, бр. 9 от 2001 г.); монтьорите трябва да са не по-малко от двама, като единият трябва да притежава не по-ниска от втора степен на правоспособност, а когато монтьорите са повече от двама, поне един от тях да притежава първа степен на правоспособност;

2. да притежават:

а) нормативните актове и българските стандарти за асансьорите, които ще поддържат, ремонтват или преустройват;

б) инструкции за работа за извършване на функционалните проверки, техническото обслужване, планово-предупредителните ремонти, външните огледи и изпитванията на асансьорите и съставните им части;

3. да разполагат със:

а) микрометър с обхват до 100 mm, амперметър или амперклеци с обхват до 100 А, волтметър с обхват до 1000 V променлив ток и до 660 V постоянен ток, омметър с обхват от 0 до 20 Ω , мегаомметър с изпитвателно напрежение до 500 V, манометър с обхват до 10,0 MPa и клас на точност не по-нисък от 1,0, оборотомер или тахометър с обхват от 0 до 3000 min⁻¹, тарирани тежести и съоръжения за извършване на изпитванията по чл. 26, ал. 1, т. 4, хронометър, нивелир, магнитна стойка с индикаторен часовник, електрозаваръчен апарат, електрически поялник, ръчна бормашина, ъглошлайф, скоби за демонтиране на маховици и спирални колела, инструменти за нарязване на резба, лебедка, шлосерски инструменти, измервателни уреди за размери и други машини, съоръжения и уреди с обхват, технически характеристики и предназначение в зависимост от предвидените в инструкциите по т. 2, буква "б" технологични операции и според вида и работните параметри на асансьорите, за които кандидатстват;

б) офис и пряка телефонна линия;

в) работни помещения;

4. да осигуряват 24-часово аварийно обслужване съгласно чл. 9, ал. 1, т. 5 и ал. 4.

(2) Допуска се лица от персонала по ал. 1, т. 1 да не са наети по трудово правоотношение, ако:

1. са неограничено отговорни съдружници, когато заявителят е събирателно или командитно дружество, или

2. заявителят е едноличен търговец и самият той е включен в персонала по ал. 1, т. 1.

(3) Изискванията на ал. 1, т. 3, буква "б" и т. 4 не се прилагат към лицата, които кандидатстват за вписване в регистъра за извършване само на дейностите ремонтране или преустройство на асансьори.

Чл. 35. (1) Лицата по чл. 34, ал. 1 отправят до председателя на ДАМТН чрез регионалните отдели на ГД "ИДТН" писмено заявление, в което посочват дейностите и видовете, типа и техническите характеристики на асансьорите, за които кандидатстват.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. съдебно удостоверение за актуално състояние на търговеца;
2. копие от картата за идентификация по регистър БУЛСТАТ;
3. копия от трудовите договори на персонала по чл. 34, ал. 1, т. 1;
4. копие от дружествения договор - в случаите по чл. 34, ал. 2, т. 1;
5. копия от документите за правоспособност на персонала по чл. 34, ал. 1, т. 1;
6. списък на нормативните актове и стандартите по чл. 34, ал. 1, т. 2, буква "а";
7. инструкциите за работа по чл. 34, ал. 1, т. 2, буква "б";
8. списък на уредите, машините и съоръженията по чл. 34, ал. 1, т. 3, буква "а";
9. информация за начина, по който е осигурено 24-часовото аварийно обслужване по чл. 34, ал. 1, т. 4;

10. документ за платена държавна такса по чл. 19 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрология и технически надзор по **Закона за държавните такси**, утвърдена с Постановление № 97 на Министерския съвет от 1999 г. (обн., ДВ, бр. 50 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 10 от 2000 г., бр. 94 и 115 от 2002 г., бр. 17 и 19 от 2003 г.; попр., бр. 27 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 33 и 49 от 2003 г., бр. 32 и 104 от 2004 г. и бр. 15 и 40 от 2006 г.).

Чл. 36. (1) В срок 15 дни от получаване на заявлението по чл. 35, ал. 1 служителите на регионалния отдел на ГД "ИДТН" извършват проверка на приложените документи.

(2) Ако при проверката по ал. 1 се установи липса на някой от документите по чл. 35, ал. 2, на заявителя се дава възможност допълнително да ги представи в срок не по-дълъг от 15 дни. Служителите на регионалния отдел на ГД "ИДТН" проверяват допълнително представените документи в срок 7 дни от получаването им.

(3) Ако се установи, че изискванията на чл. 34 са изпълнени, в срок 15 дни от приключването на проверката по ал. 1 или 2 служителите от регионалния отдел на ГД "ИДТН" извършват проверка на място.

(4) За резултатите от проверките по ал. 1 - 3 се съставя протокол, който в 5-дневен срок от приключването на последната проверка началникът на регионалния отдел на ГД "ИДТН" представя на председателя на ДАМТН или на оправомощено от него длъжностно лице от ГД "ИДТН".

(5) В 10-дневен срок от получаване на протокола по ал. 4 председателят на ДАМТН или оправомощеното от него длъжностно лице от ГД "ИДТН" вписва заявителя в регистъра по **чл. 36, ал. 1 ЗТИП** и издава удостоверение за вписването му, когато заявителят отговаря на изискванията на чл. 34, или мотивирано отказва регистрацията, когато заявителят не отговаря на изискванията на чл. 34.

Чл. 37. Лицата, които са заличени от регистъра по чл. 36, ал. 1 ЗТИП и издаденото им удостоверение е обезсилено, са длъжни в 5-дневен срок от получаването на заповедта по **чл. 36а, ал. 4 ЗТИП** да спрат функционирането на поддържаните от тях асансьори чрез изключване на електрическото им захранване, заключване на машинното помещение и предаване ключа на ползвателя. За извършените действия се съставя протокол.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. **"Асансьор, предназначен за постоянно обслужване на сгради и строителни съоръжения"** е устройство, което обслужва определени нива на сгради и съоръжения чрез кабина, движеща се по твърди направляващи елементи, наклонени под ъгъл, по-голям от 15 градуса спрямо хоризонталата, или по определена траектория без твърди направляващи елементи, и е предназначена за превоз:

- а) на хора, или
- б) на хора и товари, или

в) само на товари, при условие че кабината е лесно достъпна за хора и в нея или в обсега на намиращ се в нея човек има апарати за управление.

2. **"Малък товарен асансьор"** е стационарно устройство с товароподемност до 300 kg, което обслужва определени нива на сгради и съоръжения чрез кабина, която се движи по твърди направляващи елементи, наклонени под ъгъл не по-голям от 15 градуса спрямо вертикалата, и е с размери, които не допускат влизането и превозването на хора.

3. (Нова, ДВ, бр. 70 от 2006 г.) **"Преустройство"** на асансьор е изменение на товароподемността, височината на повдигане, масата на кабината или скоростта на асансьора или изменение на конструкцията на шахтата или машинното помещение, или изменение в електрическата схема за управление на асансьора или на елементи от нея.

4. (Нова - ДВ, бр. 64 от 2008 г., в сила от 19.08.2008 г.) "Декларация за съответствие" е декларацията, с която се удостоверява съответствието със съществените изисквания на асансьорите съгласно приложимата наредба по чл. 7 ЗТИП или съгласно националното законодателство на друга държава - членка на Европейския съюз, или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, с което се въвеждат приложимите директиви от "Нов подход".

§ 1а. (Нов, ДВ, бр. 70 от 2006 г.)

(1) Лице, което преустройва асансьор, е длъжно да оцени рисковете съгласно приложимите за асансьора наредби по **чл. 7 ЗТИП** и при преустройството да елиминира или намали идентифицираните рискове, като спази съществените изисквания, определени в тези наредби.

(2) Лицето по ал. 1 е длъжно да предостави на ползвателя на асансьора:

1. обяснителна записка за извършените промени;
2. техническата документация, по която е извършено преустройството;
3. удостоверение за качеството и сертификати на материалите и съставните части, използвани при преустройството;
4. декларация, че е оценило рисковете и извършеното преустройство е съобразено със съществените изисквания на приложимите за асансьора наредби по чл. 7 ЗТИП.

§ 2. (Изм., ДВ, бр. 96 от 2005 г., бр. 70 от 2006 г.) Техническият надзор на асансьорите в Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи и на Министерството на транспорта се осъществява по реда на наредбата от техните специализирани органи по **§ 4 ЗТИП**.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Устройството на асансьорите, произведени до влизането в сила на Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на асансьорите и техните предпазни устройства и на Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на машините, трябва да съответства на заверената им от ГД "ИДТН" техническа документация.

§ 4. Разрешенията за поддържане, ремонтване или преустройство на асансьори, издадени до влизането в сила на наредбата, запазват своята валидност до посочения в тях срок.

§ 4а. (Нов, ДВ, бр. 15 от 2005 г.; изм., бр. 70 от 2006 г.) В срок 30 юни 2005 г. асансьорите, договорите за доставка и монтаж на които са сключени до 31 март 2005 г., се регистрират без декларацията по чл. 20, ал. 2, т. 8 и при техническите им прегледи не се извършва проверката по чл. 26, ал. 1, т. 2, ако ползвателите, или лицата, които ги монтират, не по-късно от 15 април 2005 г. уведомят председателя на ДАМТН за адреса на обектите, в които асансьорите ще се монтират.

§ 5. Указания по прилагането на наредбата дава председателят на ДАМТН.

§ 6. Наредбата се приема на основание **чл. 31, ал. 1, чл. 41 и чл. 42, ал. 2 ЗТИП**.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

**към Постановление № 109 на Министерския съвет от 8 май 2006 г. за приемане на
Устройствен правилник на Българския институт по метрология**

(ДВ, бр. 40 от 2006 г., в сила от 5.05.2006 г.)

.....

§ 2. Навсякъде думите "Държавната агенция за метрология и технически надзор" се заменят с "Държавната агенция за метрологичен и технически надзор" в следните нормативни актове:

.....

2. Наредбата за безопасната експлоатация и техническия надзор на асансьори, приета с Постановление № 75 на Министерския съвет от 2003 г. (обн., ДВ, бр. 33 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 15 и 96 от 2005 г.);

.....

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 218 на Министерския съвет от 18 август 2006 г. за изменение и допълнение на Наредбата за безопасната експлоатация и техническия надзор на асансьори

(ДВ, бр. 70 от 2006 г.)

.....

§ 25. Навсякъде в наредбата думите "собствениците или", "собственика или", "собственикът или", "собственик или" и "собственици или" се заличават.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Постановление № 164 на Министерския съвет от 7 юли 2008 г. за приемане на Наредба за устройството, безопасната експлоатация и техническия надзор на съоръжения под налягане

(ДВ, бр. 64 от 2008 г., в сила от 19.08.2008 г.)

.....

§ 8. Постановлението влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник".

Приложение № 1
към чл. 16, ал. 1, 2 и 3 и чл. 17
(Отм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.)

Норми за износване и бракуване на носещите възета

Таблица № 1

Коефициент на сигурност	Конструкция на възето	
	6 x 19 = 114 телове и една органична сърцевина	6 x 37 = 222 телове и една органична сърцевина
	Брой на скъсаните телове по дължина на една стъпка, при които възето трябва да се бракува	
	кръстосана оплетка	кръстосана оплетка

До 9	14	23
Над 9 до 10	16	26
Над 10 до 12	18	29
Над 12 до 14	20	32
Над 14 до 16	22	35
Над 16	24	38

Таблица № 2

Повърхностно износване или корозия на тела по диаметър в %	Допустим дял на скъсаните телове в снопчето на въжето на една стъпка в % от нормите, посочени в таблица № 1
10	85
15	75
20	70
25	60
30 и повече	50

Приложение № 2
към чл. 26, ал. 1, т. 5
(Отм., ДВ, бр. 70 от 2006 г.)

Динамично изпитване на асансьори

Динамичното изпитване се провежда с цел проверка на сигурността на асансьора под товар и включва следните проверки и изпитвания:

1. Проверка на теглителната способност на триещата шайба. Извършва се неколkokратно:

а) повдигане и спиране на най-горната спирка на кабина без товар;

б) спускане и спиране на най-долната спирка на кабина с товар, превишаващ номиналния с 25 на сто.

2. Проверка на възможността за преплъзване на носещите въжета в каналите на триещата шайба. Извършва се с противотежест, стъпила на буферите, и при повдигане на кабина без товар.

3. Проверка на уравновесяването на системата "кабина/противотежест".

Извършва се чрез измерване големината на тока във веригата за захранване на задвижващия електродвигател, комбинирано с измерване на:

а) скоростта - при променливотоков електродвигател;

б) напрежението - при постояннотоков електродвигател.

4. Проверка на действието на ограничителя на скоростта. Проверяват се:

а) скоростта на спускане на кабината, при която се задейства ограничителят на скоростта;

б) действието на контакта за безопасност при движение на кабината в двете посоки.

5. Изпитване на захващащия механизъм. Извършва се при спускане на кабината, натоварена с равномерно разпределен товар върху пода, като

повдигателният механизъм остава включен до разхлабване и преплъзване на носещите възета в каналите на триещата шайба, като:

а) при захващащ механизъм с мигновено действие и захващащ механизъм с мигновено действие с амортизиращ ефект изпитването се извършва с товар в кабината, съответстващ на номиналния, и с номинална скорост;

б) при захващащ механизъм с постепенно действие изпитването се извършва с товар в кабината, превишаващ номиналния с 25 на сто, и при номинална или намалена скорост.

6. Изпитване на захващащ механизъм, монтиран на противотежестта.

Извършва се по реда на т. 5, като:

а) при захващащ механизъм с мигновено действие и захващащ механизъм с мигновено действие с амортизиращ ефект изпитването се извършва с кабина без товар и при номинална скорост;

б) при захващащ механизъм с постепенно действие изпитването се извършва при кабина без товар и при номинална или намалена скорост.

7. Изпитване на буферите на кабината и на противотежестта:

а) буфери от енергоакмулиращ тип се изпитват по следния начин: след като кабината с номинален товар или противотежестта стъпи на буферите и носещите възета се разхлабят, се измерва ходът (свиването) на буферите и се сравнява с техническите данни, характеристики и диаграми на производителя;

б) буфери от енергоразсейващ тип с демпфериране на обратния ход и буфери от енергоразсейващ тип се изпитват по следния начин: кабината с номинален товар или противотежестта трябва да стъпи на буферите с номинална скорост или с намалена скорост, за която буферите са изчислени, в случай че се прилага контрол за намалена скорост в крайните зони.

8. Изпитване на предпазното устройство против превишаване на скоростта при повдигане на кабината. Извършва се с кабина без товар и при номинална скорост, като спирането се осъществява посредством предпазното устройство.

9. Изпитване на предпазния клапан при хидравлични асансьори. Извършва се с товар в кабината, превишаващ с 40 на сто номиналния, при отчитане на хидравличните загуби в системата.

10. Изпитване на аварийния клапан на хидравличната система. Извършва се при спускане на кабината, натоварена с равномерно разпределен номинален товар. Измерва се скоростта на кабината, при която се затваря аварийният клапан, и се сравнява с данните от диаграмата на производителя.

11. Асансьорите с повече от един аварийен клапан се проверяват за едновременното затваряне на аварийните клапани, като се измерва наклонът на пода на кабината, който не трябва да е по-голям от 5 на сто спрямо хоризонталата.